

©Viorel Coroian/Geommed

STRATEGIA N2027MM

Rezumat

**STRATEGIE DE DEZVOLTARE
A SISTEMULUI JUDEȚEAN AL
PATRIMONIULUI NATURAL PROTEJAT
NATURA 2000 MARAMUREȘ 2021-2027**

Pop Sorin - Expert planificare strategica
Asociația profesională GeoMMed

Capitolul 1 – Date generale.....	2
Proiectul	2
Platforma de cooperare “Natura 2000 Maramureș”	2
Capitolul 2 - Starea patrimoniului natural al județului Maramureș.....	3
Clarificări	3
Teritoriul analizat – județul Maramureș	4
Silvicultură.....	5
Pajiști permanente – pășuni și fânețe.....	6
Ape	6
Arii Naturale Protejate	7
Administrare Publică - Buna Guvernare.....	13
Clarificări	13
Autorități administrative.....	13
Autorități sectoriale	14
Capitolul 3 - Strategia de dezvoltare a Patrimoniului Natural al județului Maramureș	16
Clarificări	16
De ce planificăm strategic?	16
Strategia și elementele ei.....	16
Strategia de dezvoltare a Patrimoniului Natural al județului Maramureș (N2023MM).....	17
Misiunea Platformei N2000MM	17
Viziunea N2023MM:	17
Obiectivul general N2023MM.....	18
Direcții de dezvoltare Patrimoniului Natural cu Obiectivele și Măsurile lor specifice.....	18
Capitolul 4 - Planul de Acțiuni	20
Planul de Acțiuni	20
Portofoliul de Acțiuni/.....	20

Capitolul 1 – Date generale

Proiectul

Proiectul "Societate civilă activă pentru dezvoltare responsabilă și durabilă în Maramureș – FEEDBACK", este finanțat printr-un grant acordat de către Programul Active Citizens Fund România. Programul de finanțare face parte din Granturile SEE și Norvegiene 2014 – 2021 acordate de Islanda, Liechtenstein și Norvegia în 15 state membre UE din Europa Centrală și de Sud și în Țările Baltice pentru consolidarea societății civile și a cetățeniei active și creșterea capacității grupurilor vulnerabile. Managementul programului (Operatorul de Fond) este asigurat în România de Fundația pentru Parteneriat (<https://www.repf.ro>).

Obiectivul proiectului este crearea unui cadru formal între cetățeni și decidenți ce va sprijini direct dezvoltarea și implementarea politicilor de mediu specifice în județul Maramureș.

Instrumentele prin care proiectul dorește să-și atingă obiectivul sunt:

- **Revizuirea Strategiei** de dezvoltare a Patrimoniului Natural Protejat din Maramureș – Natura 2000 Maramureș (2015-2020) prin extinderea domeniului de referință la întreg CAPITALUL NATURAL, printr-o metodologie participativă, utilizând:
 - platforma de cooperare N2000 MM (protocol);
 - instrument web www.natura2000mm.ro;
 - aplicația mobilă eFeedback (magazine Google, Apple, gratuit);
- **Realizarea unui Studiu de impact** a implementării unei componente a Strategiei UE privind biodiversitatea pentru 2030 pe baza unei metodologii replicabile;
- Promovare la nivelul cetățenilor printr-o Caravană, a unor **activități de advocacy**.

Proiectul propune realizarea și utilizarea a doua instrumente digitale de facilitare a implicării publice active. Ambele instrumente utilizează mediul on-line. Instrumentul WEB și aplicația mobilă E-Feedback sunt adresate tuturor categoriilor de vârstă dar aplicația E-Feedback este dedicată cu preponderență tinerilor ce utilizează intensiv capacitățile dispozitivelor mobile. În felul acesta se asigură accesul direct al informației la toți factorii interesați, incluzând persoanele afectate direct de rezultatele elaborării și aplicării (instrumentelor și rezultatelor) unei politici publice.

Numele prescurtat al proiectului, "FEEDBACK" = REVENIRE, ÎNTOARCERE, este dat de capacitatea celor două instrumente de implicare publică de a asigura transmiterea opiniilor, răspunsurilor persoanelor interesate informate către inițiatorii, aplicanții unei politici publice în orice etapă de realizare sau aplicare a ei.

Platforma de cooperare "Natura 2000 Maramureș"

Platforma de cooperare N2000MM a fost înființată prin Ordinul Instituției Prefectului județului Maramureș, nr. 538/ 15.10.2014, Ordinul Instituției Prefectului județului Maramureș, nr. 291/02.07.2015 ca o rețea de cooperare a factorilor interesați (publici și privați) în domeniul conservării, protecției și valorificării durabile a patrimoniului natural, având ca scop:

- pe termen lung - fundamentarea unei politici sectoriale adaptate specificului județului Maramureș, care să asigure corelarea sustenabilă a inițiativelor de dezvoltare locală cu cele de conservare și protecție a biodiversității, iar
- pe termen scurt – identificarea acțiunilor, proiectelor prioritare județene în aceste domenii pentru perioada de programare 2014-2020.

Domeniile majore de planificare asumate au fost: Biodiversitate, Dezvoltare Durabilă (Rurală) și Managementul Ariilor Protejate¹.

Rezultatele activității Platformei N2000MM în perioada 2015-2020 au fost:

- Platforma N2000 MM a funcționat ca un cluster sectorial județean;
- A fost elaborată participativ strategia sectorială a patrimoniului natural și cultural protejat, fundament al unei politici sectoriale a județului Maramureș pentru perioada de dezvoltare 2014 – 2020, integrate în strategia de dezvoltare județeană.

https://www.feu.awsassets.panda.org/downloads/strategia_de_dezvoltare_al_patrimoniului_natural_protejat_natura2000_maramures_1.pdf

- A identificat și asamblat un portofoliu de proiecte aparținând partenerilor publici și privați implicați în proces;
- A permis susținerea și justificarea finanțării elaborării Planurilor de Management ale unor ariilor protejate prin POIM 2014 – 2020.

Capitolul 2 - Starea patrimoniului natural al județului Maramureș

Clarificări

Patrimoniul natural - ansamblul componentelor și structurilor fizico-geografice, floristice, faunistice și biocenotice ale mediului natural, ale căror importanță și valoare ecologică, economică, științifică, biogenă, sanogenă, peisagistică și recreativă au o semnificație relevantă sub aspectul conservării diversității biologice floristice și faunistice, al integrității funcționale a ecosistemelor, conservării patrimoniului genetic, vegetal și animal, precum și pentru satisfacerea cerințelor de viață, bunăstare, cultură și civilizație ale generațiilor prezente și viitoare.

Ordonanța de Urgență nr. 57 din 20 iunie 2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, art. 15

Servicii ecosistemice - totalitatea beneficiilor tangibile și intangibile pe care ecosistemele naturale sau modificate de către oameni le furnizează societății, fiind vitale pentru bunăstarea omenirii.

1. **servicii de aprovizionare** - servicii obținute din ecosistem (de exemplu: lemn, fibre, combustibili, resurse genetice, produse medicinale naturale și farmaceutice, resurse de ornamente și apă dulce).
2. **servicii de reglare** - beneficii obținute din reglarea proceselor ecosistemului (de exemplu: reglarea calității aerului, reglarea climei, reglarea apelor, reglarea eroziunii, purificarea apelor, reglarea bolilor, reglarea dăunătorilor, polenizarea, reglarea pericolelor referitoare la dezastrelor naturale).
3. **servicii culturale** - alte beneficii decât cele materiale obținute de oameni de la ecosisteme (îmbogățirea spirituală, dezvoltarea cognitivă, experiențe de reflectare, recreere și estetice).

Arie protejată - "zonă terestră și/sau acvatică în care există specii de plante și animale sălbatice, elemente și formațiuni biogeografice, peisagistice, geologice, paleontologice, speologice sau de altă natură, cu valoare ecologică, științifică ori culturală deosebită, care are un regim special de protecție și conservare, stabilit conform prevederilor legale."²

¹ La aceea dată Agenția Națională pentru Arii protejate nu era înființată.

²Legea nr. 49/2011 pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și a faunei sălbatice

Situri Natura 2000 - Arii protejate de interes comunitar desemnate în baza obligației asumate la aderarea la Uniunea Europeană, ca situri de protecție specială avifaunistică (SPA), precum și situri de interes comunitar (SCI) – viitoare arii speciale de conservare (SAC)

Teritoriul analizat – județul Maramureș

Situat în nordul țării, județul Maramureș se întinde pe o suprafață de circa 160 de km de la vest la est și în jur de 60 de km de la nord la sud. Județul se învecinează în nord cu Ucraina, râul Tisa formând graniță naturală pe o lungime de 62 km, în est cu județul Suceava, în vest cu județul Satu Mare, la sud cu județele Cluj, Sălaj, Bistrița Năsăud.

Din suprafața totală a județului, zona montană ocupă 43%, cu Munții Rodna și Masivul Pietrosul (2.303 m) – cel mai înalt din Carpații Orientali – și zona vulcanică cu Munții Gutâi și Țibleș (1.300-1.800 m); 30% din suprafața sunt dealuri și platouri iar 27% sunt ocupate de depresiuni, lunci și terase.

Clima Maramureșului este de tip temperat continental, prezentând diferențe de temperaturi și precipitații între zona înaltă a munților și depresiune. Iernile sunt reci, cu zăpadă abundentă.

La ultimul recensământ octombrie 2011, era de 478,6 mii locuitori. Densitatea populației este de 75,9 loc/km². Populația localităților din zona Rețelei Natura 2000 Maramureș însuma conform acelorași surse de date, 80,0% din populația totală a Maramureșului. Peste 382,7 mii de locuitori trăiesc în interiorul său în vecinătatea sistemului județean de arii protejate.

Cu un PIB pe locuitor de 20.411,6 lei, județul Maramureș ocupă locul 29 pe țară (din 41 de unități administrative de același rang) și locul 5 pe regiune (din cele 6 județe componente). În structura produsului intern brut pe ramuri ale economiei județului Maramureș agricultura, silvicultura și pescuitul reprezintă 6,20%.

Avantaje identificate:

- + Diversitate morfologică ridicată (depresiuni, lunci, glacisuri, versanți, interfluvii, munți) ce asigură varietate geoecologică și mozaic peisagistic atractiv.
- + Obiective naturale numeroase (creste montane, peșteri, chei; ape minerale, climat hivernal, fonduri cinegetice și piscicole, peisaj atractiv).
- + Areale cu fragmentare și declivitate ridicată impropriei amplasării infrastructurilor și cu indice de utilizare a terenurilor redus – favorabil conservării biodiversității

Dezavantaje:

- Prezența unor areale cu riscuri geomorfologice (alunecări de teren, surpări, torențialitate în domeniul structurilor sedimentare, a faciesurilor).
- Creșterea presiunilor - surselor de poluare "tradiționale":
 - **industriale** – în special **miniere** (număr mare de lucrări miniere închise/ în conservare, halde și iazuri de deșuri miniere - una din zonele cele mai vulnerabile la nivel național);
 - **agricole** (utilizarea îngrășămintelor chimice, naturale, a tratamentelor fito-sanitare - fără bune practici);
 - **silvice** (defrișări extinse fără replantări, braconaj);
 - **infrastructură-urbanism** (fragmentarea habitatelor, extinderea intravilanului localităților – a construcțiilor și a rețelelor de utilități publice cu impact direct și indirect, vizual și cumulativ);
 - **zone de risc** la dezastre (inundații, alunecări de teren, cutremure);
 - **specii alohtone** ajunse accidental sau introduse în scop economic (ambrozia, șacalul, etc).
- Administrare - resurse naturale: minerale, biologice, turistice, etc. exploatate primar, neplanificat la nivel teritorial, fără impact asupra dezvoltării locale.

Silvicultură

Pădurile reprezintă una din principalele bogății ale județului. Suprafața totală a fondului forestier este de 263.895 ha, din care 257.385 ha pădure. Hidrografie Principalele cursuri de apă sunt: Someș, Lăpuș, Iza, Vișeu, Vaser, Mara..

Din suprafața totală a județului Maramureș de 261.500 ha, pădurile ocupă un teritoriu de 260.352 ha, reprezentând un procent de 41,89%. Adicional acestor păduri care sunt incluse în fondul forestier național mai există o suprafață de 14.800 ha de păduri care sunt înafara fondului forestier, fiind rezultatul procesului de succesiune naturală care în decursul timpului a acoperit cu vegetație forestieră alte categorii de terenuri cum ar fi pășuni, fânețe sau chiar terenuri arabile.

Proprietatea pădurilor este diversă și aparține statului, composesoratelor, unităților administrativ teritoriale, bisericilor, persoanelor fizice și persoanelor juridice. La nivelul județului, persoanele juridice dețin cele mai puține proprietăți, respectiv 1.157 ha de pădure.

În tabelul de mai jos este prezentată structura proprietății pe suprafețe de pădure:

Tipul de proprietate	Suprafața (ha)
proprietate publică de stat	135.262
proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale	62.633
proprietate privată a unităților de cult, învățământ	2.949
proprietate privată indiviză a formelor asociative	29.918
proprietate privată a persoanelor fizice	28.433
proprietate privată a persoanelor juridice	1.157
Total	260.352

Managementul fondului forestier se realizează conform amenajamentelor silvice prin ocoale silvice de stat sau ocoale silvice de regim. Fondul forestier aparținând statului este administrat de către Direcția Silvică Maramureș. Pe lângă aceste suprafețe, Direcția Silvică Maramureș mai administrează și alte suprafețe de pădure pe baza unor contracte de administrare.

Avantaje:

- + Resurse forestiere constituite din păduri de foioase și rășinoase extinse (43 % din teritoriu) cu o consistență și conformație favorabilă.
- + Obținerea Certificatelor FSC pure, pentru ocoale silvice ale Direcției Silvice Maramureș atestă administrarea durabilă a pădurilor;
- + Faună cinegetică și piscicolă variată.
- + Produse accesorii ale pădurii bine reprezentate (fructe de pădure, plante medicinale, ciuperci);
- + Structurile de administrare forestieră de stat și private constituite și funcționale;

Dezavantaje:

- Creșterea presiunilor - surselor de poluare "tradiționale" – care afectează fondului genetic al faunei prin modificarea/ dispariția habitatelor;
- Braconaj cinegetic, cu amenințarea dispariției unor specii precum capra neagră în Munții Rodnei.
- Apariția speciilor invazive alohtone (ex. Șacali, ...);
- Utilizarea redusă a perdelor forestiere pentru protecția zonelor construite, a căilor de acces sau a terenurilor agricole;
- Administrarea și exploatarea lemnului nu reprezintă o (re)sursă pentru dezvoltarea comunităților gazdă.

Pajiști permanente – pășuni și fânețe

La nivel județean suprafața de pășuni este de 96.305 ha, iar cea de fânețe acoperă 126.136 ha. Totalizând, categoria pajiștilor permanente însumează o suprafață de 222.441 ha, adică 35,8% din teritoriu.

Din totalul suprafețelor de pășune, 78.254 ha se află în proprietate privată, aceasta însemnând un procent de 81,25%. Pentru fânețe, procentul deținut în regim de proprietate privată este chiar mai mare, de 95,24%, suprafața efectivă de fânețe private fiind de 120.139 ha (date la nivelul anului 2014).

Managementul pajiștilor permanente se realizează în baza unor amenajamente pastorale. La nivelul anului 2022, în Maramureș au fost elaborate un număr de 62 de proiecte de amenajamente pastorale dintr-un total de 76 de unități administrativ teritoriale care trebuiau să întocmească aceste planuri. Suprafața pajiștilor permanente acoperită de amenajamente este de 95.389 ha.

Avantaje:

- + Terenuri agricole cu o fertilitate mozaicată și pretabilități variate de exploatare.
- + Existența unui vast domeniu agropastoral (64 % din suprafață agricolă), de afirmare a zootehniei.
- + Suprafețele de teren agricol neexploatate (până la 11%) se reînțelenesc, redevenind sălbatice.

Dezavantaje:

- Productivitate agricolă redusă – cu competitivitate limitată la nivel regional;
- Creșterea presiunilor - surselor de poluare "tradiționale" – care afectează fondului genetic al faunei prin modificarea/ dispariția habitatelor;
- Apariția speciilor invazive alohtone (ex. ambrozia)

Ape

Maramureșul are o rețea hidrografică relativ bogată reprezentată în special de afluenți ai râului Someș și Tisa, rețea ce aparține bazinului hidrografic Someș - Tisa. Cele mai importante râuri ce străbat județul sunt: râul Tisa, râul Someș, râul Lăpuș, râul Vișeu, râul Iza, râul Mara, râul Vaser, râul Ruscova, râul Bărsău și afluenții acestora.

O serie de lacuri îmbogățesc rețeaua de ecosisteme acvatice. Marea majoritate sunt acumulări de origine antropică realizate pentru a deservi diferite utilități, ca sursă de apă potabilă și industrială. Cele mai importante lacuri existente în Maramureș sunt: lacul Firiza (artificial), lacul Bodi Ferneziu (artificial), lacul Bodi, lacul Borjuc (artificial), lacul Două Veverițe (artificial), lacul Mogoșa (artificial), lacul Nistru (artificial), lacul Teplița (artificial), lacul Iezerul Pietrosu (natural), lacul Iezerul Bistriței (natural), lacul Vinderel (natural), lacul Lala Mare (natural).

Administrativ, managementul resurselor acvatice are două componente. Apa, ca resursă, este administrată de către Administrația Națională Apele Române (ANAR). În schimb, viețuitoarele care trăiesc în aceasta, sunt gestionate de către Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA). Sunt însă și cazuri speciale, respectiv acumulările de apă artificiale care sunt administrate de către entități private care le dețin sau le operează.

Avantaje:

- + Rețea hidrografică de suprafață densă, bine organizată, tributară Tisei - Someșului cu resurse hidrologice importante;
- + Faună piscicolă variată;
- + Program de management integrat al apei (modernizarea infrastructurii de apă și apă uzată)

Dezavantaje:

- Exploatarea și gospodărirea deficitară a resurselor de apă.
- Creșterea presiunilor surselor de poluare "tradiționale"
- Braconaj piscicol masiv cu amenințarea dispariției unor specii precum a lostriței din bazinul superior al Tisei și depopularea masivă a apelor de suprafață.
- Apariția speciilor invazive alohtone (ex: somnul african, bibanul soare, etc)

Arii Naturale Protejate

Județul Maramureș are o suprafață de 6.304 kmp (630.400 ha) din care un procent de 38,91 % din suprafață este acoperit cu arii naturale protejate de diverse tipuri și categorii. Ca organizare administrativ – teritorială, județul Maramureș cuprinde 76 de unități in care: 2 municipii, 11 orașe, 63 de comune și 214 de sate. Rețeaua județeană de arii protejate și situri Natura 2000 este amplasată pe teritoriul următoarelor localități:

Localizare	Denumire	Cod AP
Asuaju de Sus	Bârsău -Șomcuta	ROSCI0275
Baba	Cheile Babei	2579
Baia Mare	Rez. fosiliferă Chiuzbaia	2565
Baia Mare	Tăul lui Dumitru	2572
Baia Mare	Arboretul de castan comestibil Baia Mare	2581
Baia Mare	Coloanele de la Limpede	2591
Baia Mare	Arboretul de castan comestibil de la Baia Mare	ROSCI0003
Baia Mare	Igniș	ROSCI0092
Baia Mare	Munții Gutâi	ROSPA0134
Baia Sprie	Lacul Albastru	2564
Baia Sprie	Rez. fosiliferă Chiuzbaia	2566
Baia Sprie	Arboretul de castan comestibil Baia Mare	2583
Baia Sprie	Arboretul de castan comestibil de la Baia Mare	ROSCI0005
Baia Sprie	Munții Gutâi	ROSPA0135
Băița de sub Codru	Bârsău -Șomcuta	ROSCI0276
Băiuț	Mlaștina Tăul Negru	2594
Băiuț	Valea Izei și Dealul Solovan	ROSCI0264
Băiuț	Codrii seculari de la Strâmbu – Băiuț	ROSCI0285
Bârsana	Tisa Superioară	ROSCI0251
Bârsana	Valea Izei și Dealul Solovan	ROSCI0265
Bistra	Munții Maramureșului	PN
Bistra	Munții Rodnei	PN_RB
Bistra	Munții Maramureșului	ROSCI0124
Bistra	Tisa Superioară	ROSCI0252
Bistra	Munții Maramureșului	ROSPA0131
Bocicoiu Mare	Tisa Superioară	ROSCI0253
Bocicoiu Mare	Tisa Superioară	ROSPA0143
Bogdan Vodă	Valea Izei și Dealul Solovan	ROSCI0266
Boiu Mare	Peștera Boiu Mare	2587
Boiu Mare	Cheile Lăpușului	ROSCI0030

**Active
citizens fund**

Boiu Mare	Peștera Măgurici	ROSCI0192
Borșa	Pietrosu Mare	2563
Borșa	Stâncăriile Sâlhoi Zâmbroslavele	2569
Borșa	Cornu Nedeii-Ciungii Bălăsinei	2580
Borșa	Piatra Rea	2589
Borșa	Munții Maramureșului	PN
Borșa	Munții Rodnei	PN_RB
Borșa	Munții Maramureșului	ROSCI0125
Borșa	Munții Rodnei	ROSCI0125
Borșa	Munții Rodnei.	ROSPA0085
Borșa	Munții Maramureșului	ROSPA0132
Botiza	Valea Izei și Dealul Solovan	ROSCI0267
Botiza	Codrii seculari de la Strâmbu – Băiuț	ROSCI0285
Breb	Lacul Morărenilor	2568
Budești	Gutâi - Creasta Cocoșului	ROSCI0089
Budești	Valea Izei și Dealul Solovan	ROSCI0268
Budești	Munții Gutâi	ROSPA0136
Cavnic	Gutâi - Creasta Cocoșului	ROSCI0090
Cavnic	Munții Gutâi	ROSPA0137
Călinești	Valea Izei și Dealul Solovan	ROSCI0269
Câmpulung la Tisa	Igniș	ROSCI0093
Câmpulung la Tisa	Tisa Superioară	ROSCI0254
Câmpulung la Tisa	Munții Gutâi	ROSPA0138
Câmpulung la Tisa	Tisa Superioară	ROSPA0144
Coaș	Cheile Lăpușului	ROSCI0031
Copalnic-Mănăstur	Cheile Lăpușului	ROSCI0032
Coștiui	Pădurea de Iarice Coștiui	2576
Desești	Mlaștina Vlășinescu	2571
Desești	Creasta Cocoșului	2577
Desești	Cheile Tătarului	2578
Desești	Mlaștina Iezeru Mare	2590
Desești	Răul Mara	AP_L
Desești	Tăurile Chendroaiei	AP_L
Desești	Igniș	ROSCI0094
Desești	Munții Gutâi	ROSPA0139
Desești	Gutâi - Creasta Cocoșului	ROSCI0091
Dragomirești	Arcer – Țibleș	2586
Dragomirești	Mlaștina Dumbrava	AP_L
Dragomirești	Valea Izei și Dealul Solovan	ROSCI0270
Fărcașa	Bârsău -Șomcuta	ROSCI0277
Fersig	Pădurea Bavna	2575
Gărdani	Bârsău -Șomcuta	ROSCI0278
Giulești	Mlaștina Poiana Brazilor	2570
Giulești	Răul Mara	AP_L

**Active
citizens fund**

Giulești	Igniș	ROSCI0095
Giulești	Munții Gutâi	ROSPA0140
Groșii Țibleșului	Arcer – Țibleș	2585
Groșii Țibleșului	Peștera Ponorul Jitelor	AP_L
Groșii Țibleșului	Valea Izei și Dealul Solovan	ROSCI0271
Ieud	Valea Izei și Dealul Solovan	ROSCI0272
Ilba	Rozeta de piatră de la Ilba	2592
Lăpuș	Valea Izei și Dealul Solovan	ROSCI0273
Lăpuș	Codrii seculari de la Strâmbu – Băiuț	ROSCI0285
Leordina	Munții Maramureșului	PN
Leordina	Munții Rodnei	PN_RB
Leordina	Munții Maramureșului	ROSCI0126
Mireșu Mare	Bârsău -Șomcuta	ROSCI0279
Mireșu Mare	Cursul Mijlociu al Someșului	ROSPA114
Moisei	Izvorul Bătrâna (Ponorul Izei)	2562
Moisei	Peștera și izbulul Izei	2583
Moisei	Munții Maramureșului	PN
Moisei	Munții Rodnei	PN_RB
Moisei	Munții Rodnei	ROSCI0126
Moisei	Munții Maramureșului	ROSCI0127
Moisei	Valea Izei și Dealul Solovan	ROSCI0274
Moisei	Munții Rodnei.	ROSPA0086
Moisei	Pietrosu Mare	2564
Ocna Șugatag	Lacul Morărenilor	2569
Ocna Șugatag	Pădurea Crăiasca	2574
Ocna Șugatag	Răul Mara	AP_L
Ocna Șugatag	Gutâi - Creasta Cocoșului	ROSCI0092
Ocna Șugatag	Igniș	ROSCI0096
Ocna Șugatag	Munții Gutâi	ROSPA0141
Oncești	Valea Izei și Dealul Solovan	ROSCI0275
Petrova	Munții Maramureșului	PN
Petrova	Munții Rodnei	PN_RB
Petrova	Munții Maramureșului	ROSCI0128
Poiana Botizii	Peștera cu Oase	2567
Poienile de Sub Munte	Vf. Farcău -L. Vinderel-Vf. Mihailecu	2587
Poienile de sub Munte	Munții Maramureșului	PN
Poienile de sub Munte	Munții Rodnei	PN_RB
Poienile de sub Munte	Munții Maramureșului	ROSCI0129
Poienile de sub Munte	Munții Maramureșului	ROSPA0133
Poienile Izei	Valea Izei și Dealul Solovan	ROSCI0276
Remetea Chioarului	Cheile Lăpușului	2584
Remetea Chioarului	Cheile Lăpușului	ROSCI0033
Remeți	Tisa Superioară	ROSCI0255
Remeți	Munții Gutâi	ROSPA0142

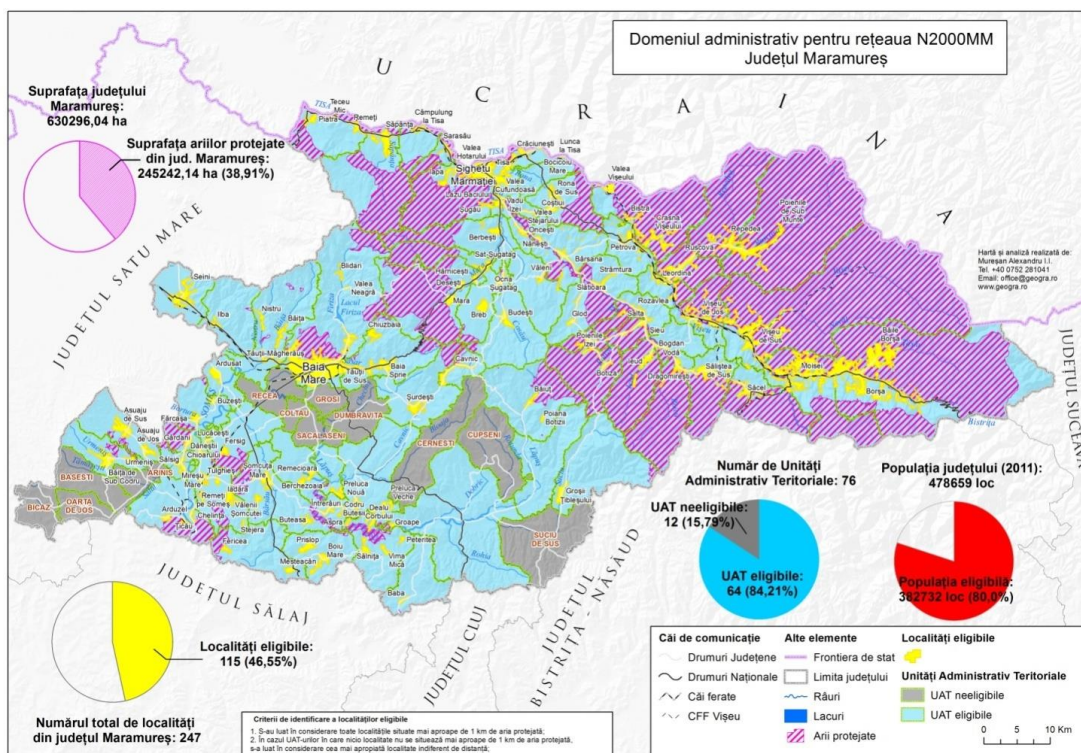
**Active
citizens fund**

Remeți	Pricop-Huta-Certeze	ROSCI0358
Remeți Sarasău	Tisa Superioară	ROSPA0145
Repedea	Poiana cu narcise Tomnatec – Sehleanu	2588
Repedea	Munții Maramureșului	ROSPA0134
Repedea	Vf. Farcău -L. Vinderel-Vf. Mihailecu	2586
Repedea	Munții Maramureșului	PN
Repedea	Munții Rodnei	PN_RB
Repedea	Munții Maramureșului	ROSCI0130
Rona de Jos	Tisa Superioară	ROSCI0256
Rona de Sus	Pădurea Ronișoara	2573
Rona de Sus	Tisa Superioară	ROSCI0257
Rozavlea	Valea Izei și Dealul Solovan	ROSCI0277
Ruscova	Munții Maramureșului	PN
Ruscova	Munții Rodnei	PN_RB
Ruscova	Munții Maramureșului	ROSCI0131
Sarasău	Igniș	ROSCI0098
Sarasău	Tisa Superioară	ROSCI0259
Sarasău	Munții Gutâi	ROSPA0143
Sat Șugatag	Tăurile și turbăria de la Hoteni	AP_L
Satu Lung	Bârsău -Șomcuta	ROSCI0280
Săcel	Peștera și izbulcul Izei	2582
Săcel	Valea Izei și Dealul Solovan	ROSCI0278
Săcel	Munții Rodnei.	ROSPA0087
Săcel	Munții Rodnei	ROSCI0127
Săliște de Sus	Valea Izei și Dealul Solovan	ROSCI0279
Sălsig	Bârsău -Șomcuta	ROSCI0281
Săpânța	Igniș	ROSCI0097
Săpânța	Tisa Superioară	ROSCI0258
Săpânța	Pricop-Huta-Certeze	ROSCI0359
Săpânța	Munții Gutâi	ROSPA0145
Săpânța	Tisa Superioară	ROSPA0147
Seini	Pădurea cu pini Comja	2584
Sighetu Marmației	Peștera din dealul Solovan	2593
Sighetu Marmației	Igniș	ROSCI0099
Sighetu Marmației	Tisa Superioară	ROSCI0260
Sighetu Marmației	Valea Izei și Dealul Solovan	ROSCI0281
Sighetu Marmației	Munții Gutâi	ROSPA0144
Sighetu Marmației	Tisa Superioară	ROSPA0146
Strâmtura	Valea Izei și Dealul Solovan	ROSCI0282
Șieu	Valea Izei și Dealul Solovan	ROSCI0280
Șișești	Gutâi - Creasta Cocoșului	ROSCI0093
Șișești	Munții Gutâi	ROSPA0146
Șomcuta Mare	Cheile Lăpușului	ROSCI0034
Șomcuta Mare	Bârsău -Șomcuta	ROSCI0282

Active citizens fund

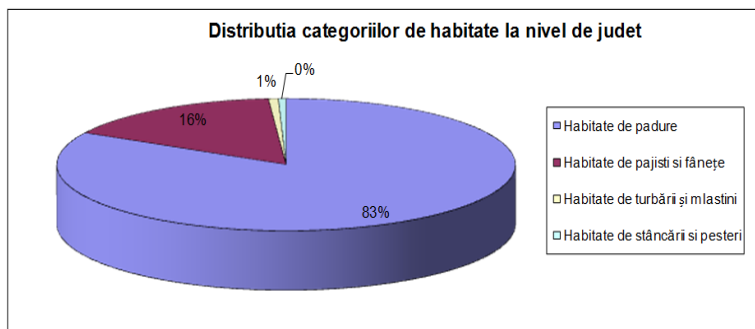
Tăuții Măgherauș	Arboretul de castan comestibil Baia Mare	2582
Tăuții Măgherauș	Arboretul de castan comestibil de la Baia Mare	ROSCI0004
Târgu Lăpuș	Cheile Lăpușului	2583
Târgu Lăpuș	Cheile Lăpușului	ROSCI0035
Ulmeni	Cursul Mijlociu al Someșului	ROSPA115
Vadu Izei	Răul Mara	AP_L
Vadu Izei	Ursoi	AP_L
Vadu Izei	Valea Izei și Dealul Solovan	ROSCI0283
Valea Chioarului	Peștera Măgurici	ROSCI0193
Valea Chioarului	Cursul Mijlociu al Someșului	ROSPA116
Vălenii Șomcutei	Peștera Vălenii Șomcutei	2566
Vima Mică	Cheile Lăpușului	ROSCI0036
Vișeu de Jos	Munții Maramureșului	PN
Vișeu de Jos	Munții Rodnei	PN_RB
Vișeu de Jos	Munții Maramureșului	ROSCI0132
Vișeu de Sus	Munții Maramureșului	PN
Vișeu de Sus	Munții Rodnei	PN_RB
Vișeu de Sus	Munții Maramureșului	ROSCI0133
Vișeu de Sus	Munții Maramureșului	ROSPA0135

Conform acestora date 64 de UAT³uri (peste 84% din totalul județului Maramureș) și 117 localități (peste 46% din totalul județean de 247) aparținătoare au pe teritoriul lor arii protejate.

³ UAT - Unități Administrativ Teritoriale

Cele 59 de situri ale Rețelei Natura 2000 Maramureș, create pentru protecția patrimoniului natural, acoperă 245242,14 ha (din care: 81% suprafețe silvice, 39% agricole, 0,3% ape, 2,6% intravilan), reprezentând aproape 40% din teritoriul județului. Ponderea cea mai mare la nivelul județului o reprezintă habitatele forestiere, urmate de habitate de pajiști și fânețe, habitate de turbării și mlaștini și în final habitate de stâncării și peșteri, după sunt prezentate în graficul alăturat:

Rețeaua Natura 2000 Maramureș a fost creată pentru protecția unui patrimoniu natural alcătuit din specii și habitate extrem de valoroase:

- peste 260 de specii de floră (222 specii din încregătura Angiospermatophyta, 18 specii din încregătura Pteridophyta, 11 specii din încregătura Gymnospermatophyta și 7 specii din încregătura Briophyta);
- peste 360 de specii de faună (230 specii din clasa Aves, 59 specii din clasa Mammalia, 40 specii din clasa Pisces, 14 din clasa Amphibia și 11 din clasa Reptilia).
- aproximativ 200 de specii de floră și faună de interes comunitar (printre care: 17 specii de floră, 6 specii de pești, 14 specii de amfibieni, 10 specii de reptile, 120 specii de păsări, 24 specii de mamifere și 3 specii de nevertebrate)
- aproximativ 70 de specii de interes național (printre care: 4 specii de floră, 4 specii de pești, 5 specii de amfibieni, 2 specii de reptile, 40 specii de păsări și 15 specii de mamifere).

Administrațiile, custozii ariilor protejate au cartat peste 30% dintre suprafețele administrate, incluzând 115 specii.

Sistemul propriu de monitorizare al ariilor protejate au raportat starea bună de conservare a speciilor monitorizate: 95 specii stabile ca populație, 60 specii monitorizate au numărul de indivizi în creștere (aceste date nu sunt documentate totuși, nu rezulta din documentele de referință ale analizei domeniului analizat). Cercetarea și evaluarea patrimoniului natural județean este afectată drastic de resursele limitate avute la dispoziție. Acțiunile de inventariere a bunurilor naturale patrimoniale s-au desfășurat cu precădere în cadrul unor proiecte cu finanțare nerambursabilă.

Avantaje:

- + Peste 30% din teritoriul județului are statut de arie protejată (59 AP) din care::
- + 1 Rezervație a biosferei, 1 Parc natural;
- + peste 30% dintre suprafețe AP și 115 specii cartate;
- + starea bună de conservare a speciilor monitorizate: 95 specii stabile ca populație, 60 în creștere.
- + **Existența unui cadru legal de înființare, organizare și funcționare a Siturilor N2000 (proceduri, acte administrative) cu efecte asupra deciziilor publice locale;**
- + Regulamente de Organizare și Funcționare realizate și majoritar aprobate;
- + Planuri de vizitare elaborate;
- + Planuri de management AP inițiate și finalizate sau aflate în etapa finală, pentru primele AP cu contract de custodie;
- + Personal implicat în structurile de administrare a AP: manageri, specialiști, rangeri și voluntari;

- + Importante fonduri atrase pentru devoltarea AP: planuri de management, dotări pentru marcare, cercetare, patrulare și infrastructură de vizitare;
- + Acorduri de colaborare și parteneriate construite pt susținerea activităților în cadrul AP.

Dezavantaje:

- Pentru 42 de AP (71% din total) au fost sistate contractele de custodie ca urmare a deciziilor ANANP (înființată în 2018);
- Împreună cu alte 17 AP fără contracte de custodie – au rămas fără nici o formă de patrulare, monitorizare în teren;
- Număr redus de specialiști și rangeri pentru suprafața acoperită de AP;
- Reducerea cu 100% a resursei umane implicate în custodia celor 42 AP.
- **Responsabilitate socială scăzută a agenților economici – participare scăzută în acorduri de colaborare/ parteneriat;**
- **Nivel redus de educație ecologică/ pierderea tradițiilor populației din AP;**

Administrare Publică - Buna Guvernare

Clarificări

Politica publică - un set de reglementări, decizii și acțiuni interrelaționate ale administrației publice care abordează o problemă sau un domeniu. Politicile publice sunt exprimate în totalitatea deciziilor, a reglementărilor – legilor, acțiunilor administrației publice și a resurselor alocate.

Proiectul "Feedback" vizează politica publică județeană a domeniului: protecția și conservarea biodiversității.

Decizia publică⁴ - decizia pe care o ia administrația publică și care afectează viața și mersul comunității. Deciziile manageriale de funcționare a instituțiilor publice nu sunt decizii publice. Deciziile luate în diferite etape ale elaborării și implementării unei politici publice sunt cel mai bun exemplu de decizii publice.

Participare publică - constă în implicarea membrilor publicului în definirea agendei publice, în formularea politicilor publice, în adoptarea deciziilor și modalităților de alocare a resurselor care îi afectează în mod direct.

Dezvoltare locală/ teritorială - bazată pe identificarea și utilizarea resurselor și potențialităților endogene ale unei comunități, valorifică contribuția actorilor care operează în acest spațiu, aducând un spor de valoare unității administrative de rang superior.

Autorități administrative

Structurile de administrare publică locală/ județeană sunt reprezentate de Consiliile Locale/ Județean (autoritate deliberativă) și Primari/ Președinte (autoritate executivă). Autoritățile locale sunt înființate și își desfășoară activitatea în baza Legii 215 din 2001, acoperind toate domeniile dezvoltării locale: economice, sociale și de mediu.

Structura administrativă a județului este alcătuită din: 13 orașe (din care 2 municipii), 63 de comune și 226 de sate.

⁴ "Participarea Publică în secolul XXI" – Ghid practic de implicare a cetățeanului în procesul de luare a deciziei publice a Centrului de Resurse pentru Participare Publică (Ediția 2008), datorită accesibilității limbajului și calității enunțurilor din perspectiva beneficiarilor lucrărilor.

Romsilva R.A. - Directia Silvică Maramureș

Hotărârea nr. 1112/1996 privind reorganizarea Regiei Autonome a Pădurilor Romsilva - R.A. în Regia Națională a Pădurilor

Regia Națională a Pădurilor funcționează sub autoritatea Ministerului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului.

are ca obiect de activitate aplicarea strategiei naționale în domeniul silviculturii și acționează pentru apărarea, conservarea și dezvoltarea durabilă a fondului forestier proprietate publică a statului, pe care îl administrează, precum și pentru gospodărirea și valorificarea vânatului, a peștelui din apele de munte și a celorlalte produse specifice fondului forestier, potrivit reglementărilor legale, în condiții de eficiență economică.

Apele Române SA București - Administrația Bazinală de Apă Someș-Tisa - Sistemul de Gospodărire A Apele Maramureș

Hotărârea Guvernului României nr. 981 din 29 decembrie 1998 se înființează Compania Națională "Apele Române" S.A București,

Ordonanța de Urgență a Guvernului României nr. 107 din 20 septembrie 2002 (modificată și completată de Ordonanța de Urgență a Guvernului României nr. 73/2005, aprobată prin Legea nr. 400 din 27 decembrie 2005), aprobată prin Legea nr. 404/2003, prevede înființarea Administrației Naționale "Apele Române" București, instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, care funcționează pe bază de gestiune și autonomie economică.

are ca obiect de activitate:

- gospodăririi durabile a resurselor de apă;
- administrarea și exploatarea infrastructurii de gospodărire a apelor;
- gestionarea și valorificarea resurselor de apă de suprafață și subterane cu potențialele lor naturale și a fondului național de date din domeniu.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale - Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură – Centrul județean Maramureș

LEGE Nr. 1*) din 16 februarie 2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale,

instituția publică responsabilă cu gestionarea unor forme de sprijin destinate susținerii agriculturii, finanțate de la bugetul de stat în conformitate cu prevederile de instituire a acestora.

de la data aderării Agenția va fi responsabilă cu derularea și gestionarea acestor fonduri privind: a) plățile directe și măsurile de piață; b) unele măsuri finanțate din fonduri europene pentru agricultură, dezvoltare rurală și pescuit, stabilite prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale.

Agencia Națională pentru Pescuit și Acvacultură – Serviciul Regional Transilvania

înființată prin Ordonanța de Urgență nr. 69/ 2004, pentru modificarea și completarea Legii nr. 192/2001 privind resursele acvatice vii, pescuitul și acvacultura. Aceasta Ordonanța de Urgență a fost aprobată de Parlament prin Legea 113/2005 de modificare și completare a Legii 192/2001.

structura responsabilă pentru definirea și implementarea politicii referitoare la conservarea și administrarea resurselor acvatice vii, existente în apele maritime și continentale, acvacultură, procesarea și organizarea pieței produselor pescărești, structurile de pescuit și acvacultura

În exercitarea funcțiilor sale, Agenția are ca atribut principal elaborarea strategiei naționale și a reglementărilor specifice în domeniul pescuitului, acvaculturii, organizării pieței produselor pescărești, precum și controlul aplicării și respectării acestora. De asemenea, Agenția are responsabilitatea pentru definirea și implementarea politicii referitoare la conservarea și administrarea resurselor acvatice vii din habitatele piscicole naturale, la acvacultură, la procesarea și organizarea pieței produselor pescărești.

Agencia Națională pentru Arii Naturale Protejate – biroul județean Maramures

(ANANP) a fost înființată în anul 2016, prin Legea nr. 95/2016 și funcționează în baza Hotărârii de Guvern nr. 997/2016.

Scopul ANANP este administrarea unitară și eficientă a ariilor naturale protejate și conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, reglementate prin dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007.

Agencia Națională pentru Arii Naturale Protejate are următoarele atribuții specifice:

- Planifică strategii de acțiune privind managementul rețelei de arii naturale protejate.
- Elaborează metodologii de monitorizare privind implementarea strategiilor de management.
- Organizează sesiuni de atribuire a ariilor naturale.
- Actualizează bazele de date privind rețeaua națională de arii naturale protejate, regiunile biogeografice, arealul de distribuție a speciilor și habitatelor protejate
- Asigură accesul publicului la informații generale de interes public privind ariile naturale protejate.
- Evaluează implementarea prevederilor din contractele de custodie/administrare.
- Monitorizează respectarea prevederilor Planurilor de Management asumate.
- Organizează și coordonează rețeaua de structuri din subordine cu rol în managementul ariilor naturale protejate.

Avantaje:

- + Patrimoniul natural este unul dintre puținele avantaje competitive ale județului Maramureș
- + Preocupare generală privind starea mediului, modul în care afectează dezvoltarea locală și calitatea vieții;
- + Implicarea decidenților (județ – național) în aplicarea politicilor și a planurilor de acțiune pentru protecția mediului;
- + Existența structurilor instituționale de bază în domeniul protecția mediului – aplicarea programelor de management integrat de mediu (apă, deșeuri) - monitorizare;
- + Existența unor precedente județene în derularea unor procese de planificare și implementare a unor politici: de mediu (PLAMM 2013), biodiversitate (N2000MM 2015) și a unor programe: (i) managementul integrat al deșeurilor și (ii) managementul apei (infrastructura de apă și apă uzată).
- + Experiență sectorială semnificativă în cooperarea public-privată care a condus la atragerea de resurse financiare importante în domeniu: Platforma N2000MM.
- + Licee și Centru Universitar cu specializări sectoriale.

Dezavantaje:

- Nivelul scăzut de educație ecologică, de conștientizare a rolului profund al biodiversității asupra calității vieții
- Protecția biodiversității este promovată public ca: (i) o barieră în calea proiectelor de infrastructură, urbanism, a aplicării drepturilor de proprietate; (ii) natura are o mare capacitate de regenerare; sau (iii) o problemă aparținând strict ariilor protejate;
- Conștientizarea și implicarea publică redusă se regăsește în: (i) absența unei politici sectoriale județene-naționale consecvente; (ii) Reducerea dramatică a resurselor dedicate biodiversității MM prin impunerea

controlului centralizat al domeniului vs creșterea și diversificarea presiunilor asupra biodiversității; (iii) gradul redus al participării capitalului natural la dezvoltarea locală.

Capitolul 3 - Strategia de dezvoltare a Patrimoniului Natural al județului Maramureș

Clarificări

Planificarea Strategică - este o cale sistematică (un **Proces/Metodologie**) de anticipare și răspuns (un **Plan**) la provocările create de schimbarea dorită (o **Strategie**), ceea ce presupune:

1. apariția și conștientizarea nevoii unei schimbări (trecerea de la o situație existentă, nesatisfăcătoare, la una acceptată, dorită) la nivelul unor grupuri mari de oameni, al unor organizații (grupul sau organizația incluzând "beneficiari" și "furnizori", comunitatea, sectorul de activitate, etc.), cu efecte pe termen lung; concentrarea tuturor resurselor disponibile pentru aplicarea soluțiilor (proiectelor) identificate ca răspuns la problemele stabilite ca fiind prioritare.
2. aplicarea unui proces sistematic (care include o anumită metodologie, proceduri, resurse și termene stabilite), pentru inițierea și susținerea schimbării.

De ce planificăm strategic?

Pentru că niciodată nu avem destule resurse ca să ne rezolvăm toate problemele:

1. Trebuie să ne găsim argumentat nevoile și să le prioritizăm în funcție de: a) numărul persoanelor sau b) teritoriul afectat de problemă, c) de gravitatea problemei, etc;
2. Trebuie să ne identificăm toate resursele potențiale (umane, materiale, financiare) și să le concentrăm pentru soluționarea problemelor în ordinea priorităților;
3. Pentru că și dacă pctele 1 și 2 sunt clare, tot avem nevoie de timp (ani) pentru a rezolva probleme la nivelul unei comunități/ teritoriu, așa că planificăm strategic – pe termen lung – 3, 5, 7, 10 ani și mai mult.

Strategia și elementele ei

Strategia este un document sintetic, în care se descrie (1) schimbarea dorită (**viziunea de dezvoltare**), (2) direcțiile (**obiectivele**) și (3) reperatele (**măsurile**), care ne conduc către aceasta, dar și (4) modul în care ne propunem să obținem această schimbare (**misiunea**).

Caracteristici: (1) Asigură relația dintre situația existentă și situația dorită.
(2) Afectează grupuri largi de factori interesați (stakeholders),
(3) Este stabilă pe termen lung. Din acest motiv elementele de descriere a strategiei au un grad ridicat de generalitate (și incertitudine).

Elementele unei Strategii sunt:

Viziunea - Imaginea unui ideal pe care organizația, comunitatea, etc. dorește să-l creeze, asigurând bazele elaborării strategiei și stabilirii obiectivelor dezvoltării.

Misiunea (inițiatorilor, a persoanelor implicate) - Descrierea succintă, clară, a rolului asumat de către cei care își asumă aplicarea procesului de planificare și implementarea rezultatelor sale: Cine este?/ Ce face?/

Cum va face ?/ Pentru cine?/ Care îi sunt valorile, principiile?. Misiunea inspiră/ e ușor de înțeles și comunicat/ orientată pe termen lung.

Obiectiv general - o descriere sintetică și concretă care indică direcția generală, ținta finală spre care sunt concentrate toate eforturile, resursele.

Obiective specifice - descrierea (SMART⁵) a efectelor pe termen mediu și scurt a aplicării eforturilor (și resurselor) de dezvoltare asupra domeniului analizat, grupurilor țintă, etc.

Măsură (element de planificare) - definirea activităților cu caracter general (a unui set de acțiuni, proiecte corelate) care conduc, cumulativ, la atingerea unui obiectiv specific.

Program (element de implementare) - un sistem coerent de management al aplicării (implementării) unei măsuri.

Strategia de dezvoltare a Patrimoniului Natural al județului Maramureș (N2023MM)

Misiunea Platformei N2000MM

Asigurarea unui cadru formal de cooperare a factorilor interesați (publici și privați) dedicați protecției, conservării și valorificării durabile a patrimoniului natural al județului Maramureș.

Viziunea N2023MM:

Județul Maramureș a **identificat și evaluat toate elementele patrimoniului său natural și a reglementat** statutul și managementul zonelor cu patrimoniu natural protejat;

Rețeaua N2000MM incluzând noul GeoParc, este acoperită unitar de **capacități profesionale certificate**, apreciate pentru gradul de conservare a speciilor și habitatelor protejate, a altor obiective de patrimoniu natural și pentru modul inovativ **de susținere a dezvoltării localităților limitrofe**;

Toate resursele naturale ale județului Maramureș sunt atent monitorizate, intervenindu-se prompt pentru prevenirea apariției sau controlul presiunilor

Toți factorii interesați au fost implicați în procesul elaborării unei politici publice județene dedicate protecției, conservării și valorizării durabile a patrimoniului natural. Aceasta se regăsește în **decizii administrative, în planurile și programele de dezvoltare județene și locale și resursele alocate** pentru aplicare diverselor acțiuni sectoriale.

Autoritățile sectoriale și-au dezvoltat capacitatea instituțională internă și de colaborare public-privată pentru facilitarea - impunerea aplicării cadrului legal existent.

Platforma de cooperare "Natura 2000 Maramureș" facilitează cooperarea între factorii sectoriali interesați, transferul de cunoștințe, construcția echipelor și atragerea resurselor necesare aplicării proiectelor inovatoare ale membrilor săi;

Aplicarea politicii județene sectoriale a reușit să demonstreze că investițiile în educație, sub toate formele și la toate nivelele ei, crează impacturi majore asupra competitivității unui domeniu sau al unui teritoriu.

Creșterea capacității resursei umane implicate în managementul sistemului N2000MM, îmbunătățirea atitudinii și implicării publice în conservarea și protecția biodiversității, au condus la apariția de **noi oportunități de dezvoltare personală și locală, întărind avantajul competitiv regional al județului Maramureș.**

⁵ Acronim al caracteristicilor definirii obiectivelor: **Specific**: forma concisa a: cand? cum? unde? situația va fi schimbată; **Măsurabil**: rezultatele, procesele planificate să poată fi măsurate; **(Achievable) Realizabil**: să motiveze schimbarea (este posibil) și să evite frustrarea; **Relevant/Realistic**: concentrare pe nevoile identificate; **Incadrat în Timp**: perioada de realizare.

Obiectivul general N2023MM

Grad crescut de participare a patrimoniului natural în procesul de dezvoltare durabilă a județului Maramureș

Direcții de dezvoltare Patrimoniului Natural cu Obiectivele și Măsurile lor specifice

I. Patrimoniul Natural protejat (arii protejate, rețeaua N2000):

cu obiectivul specific: **1. Suprafețe protejate (Arii protejate și Situri N2000) din județul Maramureș diversificate și extinse (cu? %), acoperite de un management reglementat și competent.**

Măsuri:

- 1.1. Înființarea și funcționarea unui GeoParc;
- 1.2. Reglementarea funcționării Ariilor Protejate/Siturilor N2000;
- 1.3. Implementarea Planurilor de Management aprobate ale Ariilor Protejate/ Siturilor N2000.

II. Managementul resurselor naturale (păduri, ape, soluri):

cu obiectivul specific: **2. Presiuni reduse/ prevenite (cu ? %), asupra bio-resurselor naturale (ape, păduri, soluri – fauna, floră) ale județului Maramureș.**

Acest obiectiv specific vizează toate sursele tradiționale de amenințări și pericole la adresa patrimoniului natural urmând a fi aplicate prin programe specifice pentru:

- Ape - Pescuit;
- Păduri - Vânătoare;
- Soluri/Paj iști – Agricultură;
- Urbanism;
- Specii Invazive.

Măsuri:

- 2.1. Identificarea și aplicarea celor mai bune/ favorabile practice (în toate subdomeniile) pentru protecția și conservarea speciilor și habitatelor,
- 2.2. Dezvoltarea managementului spațiilor/ zonelor urbane verzi,
- 2.3. Susținerea regenerării biodiversității urbane - creșterea nr. de specii autohtone (nepericuloase) in localități;
- 2.4. Dezvoltarea și aplicarea Planurilor de acțiune/ Campaniilor locale-județene pentru eradicarea speciilor invazive (monitorizare, planificare, acțiune - eliminare);
- 2.5. Îmbunătățirea managementului siturilor contaminate pt diminuarea impactului lor asupra biodiversității/ reconversia lor pentru susținerea biodiversității;
- 2.6. Limitarea strictă a transportului motorizat în zone neafectate de impact antropoc - amenajarea de trasee omologate, administrate de asociații proprii domeniului;
- 2.7. Promovarea agriculturii ecologice, urbane – încurajarea bunelor practice, dezvoltarea de metode si tehnologii eco, produse din bio masa, etc;

III. Politici publice dedicate patrimoniului natural - decizii, resurse alocate/ atrase, politici publice: info – consultare – parteneriat:

cu obiectivul specific: **3. Capacitate de cooperare a factorilor interesați, a membrilor Platformei N2000MM, pentru includerea problematicii patrimoniului natural în procesele decizionale ale agendei publice la toate nivelele.**

Măsuri:

- 3.1. Creșterea autorității, capacității instituționale de aplicare a cadrului legal de reglementare în toate domeniile care generează presiuni asupra patrimoniului natural;
- 3.2. Crearea și funcționarea unui sistem de monitorizare permanentă care să furnizeze informații publice cu privire la activitățile care creează presiuni asupra patrimoniului natural și a reacțiilor factorilor interesați implicați;
- 3.3. Crearea cadrului județean de cooperare pentru realizarea și avizarea planurilor și programelor de dezvoltare locală-județeană pe baza unor date și metodologii de lucru unitare în domeniile surselor de presiuni tradiționale asupra capitalului natural;
- 3.4. Organizarea de evenimente profesionale pentru facilitarea comunicării și transferul de date și cunoștințe intersectoriale;

IV. Regenerarea conștiinței ecologice tradiționale (Informare - Educație ecologică):

cu obiectivul specific **TRANSVERSAL: 4. Formarea unei mase critice publice active (% din populația județului) conștiente de importanța serviciilor ecosistemice pentru calitatea vieții lor .**

Măsuri – complementare pentru măsurile obiectivelor specifice 1, 2 și 3:

Pentru obiectivul specific 1:

- 4.1. Campanii de educație ecologică în sit_uri N2000 și în comunitățile învecinate;
- 4.2. Promovarea educației ecologice nonformale;

Pentru obiectivul specific 2:

- 4.3. Campanii de educație ecologică, de informare despre acțiunile de conservare a biodiversității pădurilor care să susțină/ completeze procesul de retrocedare a pădurilor;
- 4.4. Susținerea cursurilor certificate în domeniul agriculturii ecologice;

Pentru obiectivul specific 3:

- 4.5. Organizarea de programe educaționale pentru managementul deșeurilor.
- 4.0. Dezvoltarea competențelor necesare elaborării și aplicării campaniilor de informare publică;

Capitolul 4 - Planul de Acțiuni

Planul de Acțiuni reprezintă un sumar al acțiunilor (proiectelor) concrete, prioritare, care pot fi susținute de către membrii Platformei N2000MM (solidar ca platformă, individual, sau în parteneriat cu alți membri sau factori interesați din afara platformei), a căror aplicare/ implementare conduc la realizarea strategiei (aplicarea măsurii – atingerea obiectivelor specifice – realizarea obiectivului general – apropierea de viziunea de dezvoltare).

Caracteristicile unui Plan de Acțiuni sunt date de definirea în cadrul prezentării proiectelor/ acțiunilor a:

(1) *responsabilității inițierii și administrării lor (ce va fi făcut? și de către cine?);*

(2) *prioritizarea (încadrare în timp, corelare, sinergie);*

(3) *resurse necesare identificate (umane, materiale, financiare, disponibile pentru fiecare etapă a ciclului de viață a unei acțiuni, a unui proiect).*

Spre deosebire de elementele unei strategii (viziune, obiective, măsuri), care datorită caracterului general rămân stabile în pentru toată perioada de planificare, Planul de Acțiuni conține elemente mult mai concrete și dinamice (proiecte, acțiuni), care vor fi evaluat și revizuite anual sau ori de câte ori contextul prioritizării acțiunilor se modifică (de exemplu apariția unei noi surse de finanțare, modificarea legislației, apariția unei stări de necesitate, etc).

Portofoliul de Acțiuni/Proiecte reprezintă totalitatea acțiunilor/ proiectelor identificate de către toți membrii Platformei de cooperare N2000MM, prin completarea și colectarea unor fișe sintetice de proiect/ acțiune în care sunt descrise elementele necesare planificării (corelarea cu măsura din strategia de dezvoltare pe care o sprijină, titlul acțiunii, inițiatorul/ responsabilul acțiunii/ proiectului, termen/ perioada de aplicare, bugetul necesar, sursa de finanțare preconizată).

Portofoliul de proiecte de dezvoltare a rețelei "N2000MM", completat pe baza informațiilor, **fișelor de proiect** furnizate de orice persoană interesată care își propune să participe la elaborarea și implementarea Strategiei N2023MM și a Planului său de acțiuni.

Dacă aveți idei, inițiative de protecție a biodiversității din localitatea dumneavoastră vă rugăm să parcurgeți următorii pași:

- parcurgeți Strategia N2023MM ca să apreciați în care direcție de dezvoltare – obiectiv – măsură se potrivește cel mai bine ideea, inițiativa dumneavoastră;
- completați o fișă de proiect pe care o găsiți în Anexa 1 (nu vă faceți probleme dacă nu completați toate rubricile!)
- trimiteți fișa de proiect la adresa: averdes@wwf.ro sau Bd. Unirii sr. 24A, Jud. Maramures

Noi vom colecta toate fișele de proiect și vom ansambla "Portofoliul de proiecte N2023MM". Acest portofoliu de proiecte va fi parte integrantă a documentului final al strategiei n2023mm și va fi afișat pe site-ul proiectului.

Anexa –Fișă de proiect

Fișă sintetică de proiect

Titlul proiectului:	
Inițiator - <i>Instituția/ Organizația/ Persoana care propune proiectul</i>	
Aplicant - <i>Instituția/Organizația responsabilă de implementarea proiectului</i>	
Parteneri (posibili):	
Localizare (zona de aplicare a proiectului):	
Problema/ nevoia (la care răspunde proiectul):	
Scopul proiectului (<i>situația dorită la finalul proiectului</i>):	
Măsura (din strategia N2027MM, în care se integrează proiectul):	
Activitățile proiectului:	
Grup_uri țintă (tip_uri de beneficiari posibili):	
Durata implementării (nr. Luni estimativ):	
Buget estimativ:	